

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. K. Q.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soud v Plzni ze dne 14. 12. 2023, č. j. 16 A 25/2023 - 75, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) směřuje proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Plzni, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2023, č. j. CPR-19234-2/ČJ-2023-930310-V223. Rozhodnutím žalovaného, ve spojení s rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 16. 2. 2023, č. j. KRPK-37372-58/ČJ-2022-190022, byla stěžovateli podle ustanovení § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, přičemž podle § 50a odst. 3 tohoto zákona byla doba k vycestování stanovena na 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel žádá, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Návrh zdůvodňuje tím, že bezprostředním důsledkem nabytí právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí žalovaného je povinnost opustit území členských států EU, aniž by byla stěžovateli dána alternativní možnost úpravy jeho pobytového statusu na území ČR (bez nutnosti vycestování do země původu). To za situace, kdy na území ČR pobývá více než 20 let (přicestoval v roce 2003), trvale se zde usídlila též jeho nejbližší rodina, tedy manželka a jeho zletilý nezaopatřený syn, s nímž je vedeno řízení o nabytí státního občanství prohlášením. Stěžovatel se domnívá, že nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti by byla jemu, jeho manželce, držitelce povolení k trvalému pobytu, a jeho

synovi způsobena zcela nenahraditelná újma s intenzitou nepřiměřeného zásahu do základního práva na respektování soukromého a rodinného života.

[3] Stěžovateli bylo v minulosti zrušeno pobytové oprávnění v důsledku pravomocného odsouzení za spáchání trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Stěžovatel byl v roce 2021 podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody a byla mu stanovena zkušební doba. Následně obnovil společné soužití se svou manželkou a synem, přičemž zajišťuje chod celé domácnosti, stará se o veškeré domácí práce a věnuje se výchově a péči o syna (ten studuje a připravuje se na své budoucí povolání kadeřníka), jelikož jeho manželka je zaneprázdněna svou podnikatelskou činností. Stěžovatel poukazuje na to, že jeho vycestování do země původu s ohledem na její velkou vzdálenost a finanční a časovou náročnost cesty, by mohlo způsobit nenávratné oslabení či dokonce zpretrhání blízkých citových vazeb s jeho rodinnými příslušníky.

[4] Stěžovatel akcentuje, že jeho syn vede řízení o nabytí státního občanství ČR. Pokud by nabyl státní občanství, bude nutno stěžovatele považovat za rodinného příslušníka občana EU, jenž bude oprávněn podat žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, s jejímž podáním je spojen vznik fikce povolení k přechodnému pobytu. Nezbytnou podmínkou je ale skutečná péče o státního občana ČR. Pokud by byl stěžovatel donucen k neprodlenému vycestování, jen stěží by mohl prokázat skutečnou péči o syna.

[5] Stěžovatel si je vědom, že by v případě vycestování do země původu mohl na zastupitelském úřadu ČR požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, nicméně nelze předvídat, zda a za jak dlouhou dobu mu bude toto pobytové oprávnění uděleno, a to s ohledem na nesplnění podmínky trestní zachovalosti. Má za to, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2023, č. j. 2 Azs 285/2022 - 57, publ. pod č. 4523/2023 Sb. NSS, týkající se posouzení existence důvodného nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců u osoby podmíněně propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, je plně přiléhavý na jeho situaci.

[6] Kromě zásahu do práva na rodinný život spatřuje stěžovatel přiznání odkladného účinku za stěžejní v zájmu zachování svých procesních práv v nyní probíhajícím soudním řízení. Napadené rozhodnutí nijak nezasahuje do práv třetích osob, a újma, která hrozí jemu a jeho blízkým rodinným příslušníkům převažuje nad veřejným zájmem na jeho vycestování.

[7] Žalovaný se k podanému návrhu nevyjádřil.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu nejsou splněny.

[9] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

pokračování

[10] Odkladný účinek lze na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[11] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce charakterizoval v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda újma tvrzená stěžovatelem vůbec naplňuje předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, resp. zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo způsobilé tvrzenou újmu odvrátit. Stěžovatel ve svém návrhu argumentuje zejména tím, že na území České republiky žije dlouhodobě (od roku 2003), má zde rodinu a jeho vycestování by mu ztížilo podání žádosti o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU.

[13] Stěžovatel po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (v roce 2021) obnovil soužití se svou manželkou a jejich zletilým nezaopatřeným synem. Taková skutečnost, tj. silné rodinné vazby na území ČR, by za určitých okolností mohla představovat důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2022, č. j. 3 Azs 412/2021 - 37). Nepostačuje ovšem, pokud stěžovatel toto pouze obecně uvádí, nýbrž je třeba, aby současně tvrdil a osvědčil, že by v důsledku nepřiznání odkladného účinku došlo k zásadnímu narušení jeho soukromého či rodinného života. Je třeba zdůraznit, že návrh na přiznání odkladného účinku v projednávané věci obsahuje pouze obecná tvrzení, která stěžovatel žádným způsobem nekonkretizuje ve vztahu k podané kasační stížnosti a řízení o ní. Stěžovatel pouze obecně uvedl, že by odloučení jeho rodinní příslušníci pociťovali jako nenahraditelnou újmu, jelikož s ním mají blízké citové vazby. K uvedenému tvrzení Nejvyšší správní soud konstatuje, že ačkoli nerelativizuje citové vazby mezi stěžovatelem a jeho rodinnými příslušníky, nelze pominout, že stěžovatel žije ve společné domácnosti s manželkou a svým synem až od roku 2021 (po cca 6 letech). V předchozích letech svým protiprávním jednáním způsobil, že byly tyto vazby oslabeny jeho odsouzením a výkonem trestu odnětí svobody, které mělo za následek zrušení jeho trvalého pobytu. Jeho manželka a v té době ještě nezletilý syn byli schopni se o sebe postarat i bez stěžovatelovy pomoci a není důvod se domnívat, že by další (nikoli nutně trvalé) odloučení od stěžovatele pociťovali jako nenahraditelnou újmu. Byl to stěžovatel, kdo svým protiprávním jednáním ovlivnil budoucí život své rodiny a sám se připravil o možnost sdílet s ní společnou domácnost na území ČR. Vzhledem k tomu, že v minulosti upřednostnil páčání trestné činnosti nad zájmy rodiny, musel předpokládat, že to bude mít negativní dopad též do jeho rodinného a soukromého života i po vykonání trestu odnětí svobody. Ostatně, stěžovatel blíže nekonkretizoval, jakých práv by byl v důsledku nepřiznání odkladného účinku zbaven a v čem přesně (v jakých

všech důsledcích) by spočívala způsobená újma. Prosté poukázání na skutečnost, že má zletilého nezaopatřeného syna a (údajně) pracovně vytíženou manželku, pročež se pouze on věnuje jeho výchově a všem domácím pracím, nemůže samo o sobě postačovat jako dostatečně individualizované tvrzení vážné újmy hrozící právě v případě rodinných poměrů stěžovatele, jež je nezbytnou podmínkou pro přiznání odkladného účinku. Nejvyšší správní soud podotýká, že kontakt stěžovatele s jeho synem a manželkou není navíc napadeným rozhodnutím zcela vyloučen; i po dobu odloučení jej lze realizovat například prostřednictvím sociálních sítí. V zásadě nic nebrání ani tomu, aby jej rodinní příslušníci do země původu, třeba i na omezenou dobu, následovali. Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel ve vztahu k zásahu do rodinného života v podaném návrhu netvrdí a neosvědčuje konkrétní skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o vzniku újmy a následně ji poměřit s kolidujícím důležitým veřejným zájmem.

[14] Jako další důvod stěžovatel uvádí, že nepřiznáním odkladného účinku a jeho nuceným vycestováním mu bude znemožněna budoucí úprava pobytového statusu prostřednictvím institutu povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že pouhá skutečnost, že syn stěžovatele vede řízení o nabytí státního občanství České republiky (tzn. občanství doposud nezískal), ještě neznamená, že se stěžovatel vskutku stane rodinným příslušníkem občana EU. Jeho úvahy ohledně podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU jsou tedy předčasné, a tudíž toliko hypotetické; nemohou proto odůvodnit přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Přestože lze předpokládat, že vycestování do země původu může představovat komplikaci při prokazování péče o syna, uvedené bez dalšího nicméně nepostačuje k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ostatně sám stěžovatel připouští, že by v případě vycestování do země původu mohl na zastupitelském úřadu ČR požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. K otázce trestní zachovalosti stěžovatel správně poukázal na nedávný rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 7. 2023, č. j. 2 Azs 285/2022 - 57, publ. pod č. 4523/2023 Sb., dle kterého nelze u podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody automaticky předpokládat porušení veřejného pořádku. Návrat stěžovatele do ČR tedy není napadeným rozhodnutím znemožněn, ačkoli Nejvyšší správní soud nepopírá, že pro něj může představovat určitou komplikaci.

[15] Nejvyšší správní soud konečně neshledal, že by nepřiznáním odkladného účinku zasáhl do stěžovatelova práva na spravedlivý proces. Rozšířený senát tohoto soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, uvedl, že „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.*“ Z uvedeného vyplývá, že povinnost stěžovatele vycestovat z území ČR sama o sobě nemůže ohrozit jeho procesní práva v předmětném soudním řízení. Má-li být ohrožení tohoto práva důvodem pro přiznání odkladného účinku, je nezbytné, aby stěžovatel uvedl, jaká konkrétní procesní práva budou jeho nuceným vycestováním ohrožena a proč je jeho osobní účast v řízení opravdu nezbytná. Stěžovatel se však omezil na pouhé ničím nepodložené konstatování. V tomto směru lze proto odkázat na ustálenou rozhodovací praxi tohoto soudu (například usnesení ze dne 5. 10. 2017,

pokračování

č. j. 2 Azs 273/2017 - 19, ze dne 11. 7. 2017, č. j. 6 Azs 270/2017 - 28, nebo ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38).

[16] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že výkon, respektive jiné právní následky napadeného rozsudku v kontextu s předcházejícími správními rozhodnutími, pro stěžovatele samy o sobě nepředstavují bezprostředně hrozící újmu na právech. Není proto splněna již první podmínka pro přiznání odkladného účinku (§ 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.), a proto nemohlo být jeho návrhu vyhověno.

[17] Zamítnutím návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé; svou podstatou se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, proto z něj nelze dovozovat žádné závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (srov. usnesení ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu